

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะหน่วยงานวางแผนพัฒนาของประเทศ ได้ร่วมกับ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จัดทำ “โครงการพัฒนารอบแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้นโดยกลุ่มพัฒนารอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินโครงการ

เอกสารฉบับนี้เป็นผลงานจากการพัฒนารอบแนวคิดฯ เพื่อนำเสนอและอธิบายแนวคิดของหลักปรัชญาดังกล่าว จากมุมมองของทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน และเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ของหลักปรัชญาให้เป็นระบบ ตลอดจนเพื่อเผยแพร่กรอบแนวคิดทางทฤษฎีดังกล่าวไปยังหน่วยงานและแวดวงต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

เอกสารฉบับนี้ประกอบด้วยเนื้อหา ๖ บท ดังนี้

บทที่ ๑ *ความเป็นมา* สรุปย่อความเป็นมาของโครงการ หลังจาก ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้สศช. อัญเชิญ**ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผน และจัดทำแผนปฏิบัติการ ทุกระดับ เพื่อให้หน่วยงานทุกระดับนำหลักปรัชญาฯ ไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ที่จะนำไปสู่การสร้างความรู้และความเข้าใจในหลักปรัชญาฯ มากยิ่งขึ้น

บทที่ ๒ *วรรณกรรมปริทัศน์* นำเสนอและหยาบยกรวรรณกรรมปริทัศน์เฉพาะที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแสดงให้เห็นการพัฒนาความคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในหน่วยงานและสถาบันวิจัยต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแวดวงนักวิชาการเศรษฐศาสตร์ โดยได้จัดกลุ่มวรรณกรรมออกเป็น ๒ ประเภทคือ วรรณกรรมที่เกี่ยวกับหลักแนวคิดและหลักการ และวรรณกรรมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ในสาขาต่างๆ

บทที่ ๓ *ความหมายเชิงทฤษฎีของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง* จากการใช้วิธีจำแนกวิเคราะห์ทางตรรกศาสตร์ หรือที่เรียกว่า **Parsing** ในการวิเคราะห์และแยกแยะความหมายของข้อความและความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประมวลและกลั่นกรองโดย คณะผู้ทรงคุณวุฒิสาขาต่างๆ จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานในโอกาสต่างๆ ซึ่งสามารถจำแนกองค์ประกอบของหลักปรัชญาฯ ดังกล่าว เป็น ๕ ส่วน ได้แก่ *กรอบแนวคิด คุณลักษณะ คำนิยาม เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ* จากการนำหลักปรัชญาดังกล่าวไปปฏิบัติ

บทที่ ๔ *ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีใหม่และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง* มุ่งอธิบายถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดทฤษฎีใหม่ โดยชี้ให้เห็นว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดหรือปรัชญาที่ชี้นำหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ขณะที่ทฤษฎีใหม่หรือเกษตรทฤษฎีใหม่นั้น ซึ่งเป็นแนวทางเลือกหนึ่งของเกษตรยั่งยืนนั้น เป็นตัวอย่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้แนวความคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการพัฒนามาโดยลำดับ จนอาจกล่าวได้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่ ๒ แบบ คือ *เศรษฐกิจพอเพียง*

แบบพื้นฐาน ซึ่งหมายถึง ความพอมีพอกิน สามารถพึ่งตนเองได้ โดยไม่
โลภมากและไม่เบียดเบียนคนอื่น และเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่ง
หมายถึงการแลกเปลี่ยน ร่วมมือช่วยเหลือกัน เพื่อให้ส่วนรวมได้รับ
ประโยชน์และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคมให้เจริญอย่างยั่งยืน

บทที่ ๕ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวคิดทฤษฎีทาง
เศรษฐศาสตร์ในมิติต่างๆ แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและความแตก
ต่างระหว่างองค์ประกอบแต่ละส่วนของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อัน
ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัว
เอง และเงื่อนไขทั้งสองประการ คือ ความรู้และคุณธรรม กับแนวคิดทางทฤษฎี
เศรษฐศาสตร์ ที่สามารถนำมาเทียบเคียงได้ อาทิ กระบวนการ **Optimisation**
แนวคิดเรื่อง **Bounded rationality Rational expectation Risk**
management ตลอดจน **Learning theory** เป็นต้น และพบว่าปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงครอบคลุมถึงหลักการสำคัญที่เป็นหัวใจของวิชา
เศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้แล้วปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังชี้ถึงแนวคิด
ระบบเศรษฐกิจ ที่มีความซับซ้อนและลึกซึ้งมากกว่าที่จะอธิบายได้ตาม
ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่มีอยู่ในขณะนี้

บทที่ ๖ ตัวอย่างการสร้างความสำเร็จในการขยายผลปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง สรุปตัวอย่างผลงานและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงที่จัดทำโดยคณะทำงานฯ ตลอดจนข้อเสนอแนะ
เพื่อเป็นแนวทางในการขยายขอบเขตความเข้าใจและสร้างองค์ความรู้
เกี่ยวกับหลักปรัชญาฯ ในสังคม อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในแนวทางที่
ถูกต้องทั้งในระดับบุคคลระดับองค์กรและในระดับประเทศเพื่อให้เกิด
การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน